

Josep Calvet i Móra: el diputat

MARGARIDA COLOMER I ROVIRA

Quan vaig venir a viure a Argentona -ara ja fa 37 anys- hi havia veïns i veïnes que em parlaven del “diputat” Calvet que havia marxat a l'exili. En tots els casos, les persones que en parlaven ho feien amb un cert secretisme o amb sorna.

Josep Calvet va néixer a Argentona el 3 de juliol de 1891, fill de Gaspar Calvet i Ginestà i de Caterina Móra i Soler. Era el més petit de quatre germans: Francesc, Pere, Concepció i ell. Abans de ser diputat, Josep Calvet era conegut al poble per en *Pepet de can Gasparó*. Es va casar amb Maria Lladó i Costa, van tenir quatre fills: Gaspar, Catarina, que va morir quan encara era molt petita, Pere i Domènec.

Va créixer al caliu d'una família pagesa i en l'ambient del veïnatge del carrer de Sant Julià. Va anar a l'escola de nois del poble. El seu pare Gaspar Calvet, que ja s'havia distingit en la lluita per la

dignitat de la petita pagesia, formava part del grup anticaciquista d'Argentona. Per això, tant ell com els seus germans van seguir la línia que els havia traçat el seu pare. Josep Calvet va ser un dels dirigents de “La Redempció”, entitat pagesa d'Argentona, que més tard entrà a la Unió de Rabassaire de Catalunya. Com a persona significativa dins el moviment anticaciquista va esdevenir el primer alcalde republicà de la vila el 1931.

Josep Calvet i Móra va ser diputat a les Corts republicanes a Madrid, entre 1933-1936. A la convocatòria electoral del 19 de novembre de 1933, en la qual van guanyar les dretes a tot el territori espanyol i a Catalunya també, però amb un marge molt insignificant: 28 diputats de la Lliga de Catalunya i 27 d'Esquerra Republicana de Catalunya. Josep Calvet va obtenir-hi 142.947 vots, la segona màxima xifra del districte de Barcelona-

província, després de Josep Tomàs i la tercera de Catalunya després de Lluís Companys, que es presentava a la llista de Barcelona ciutat.

Aquest nou govern fou presidit per Alejandro Lerroux del partit Republicà Radical i que més tard va fer coalició amb el partit de dretes, la CEDA de Gil Robles. Josep Calvet va tenir ocasió de participar en la defensa de la Llei de Reforma Agrària catalana a les Corts espanyoles. Va defensar la Llei de Contractes de Conreu i la legitimitat del Parlament de Catalunya, dues qüestions que, per raons òbvies, van anar estretament lligades i que foren algunes de les causes fonamentals de la revolta del 6 d'octubre.

Per què Josep Calvet es va presentar per ser diputat? En principi hem de considerar que des de 1932 era el màxim representant de la pagesia al nostre país com a president d'Unió de Rabassaires de Catalunya. Aquesta entitat va ser creada el 1922 per Lluís Companys, que en va ser el primer president i, quan ell va haver d'accedir a altres càrrecs, el va substituir Josep Calvet.

Unió de Rabassaires agrupava la majoria de pagesos de Catalunya. Entitat que vetllava pels petits propietaris, rabassaires i titulats d'altres tipus de contractes de conreu, arribant a formar part del moviment cooperativista. La Llei de Contractes de Conreu volia millorar les condicions de la pagesia, tot obrint la possibilitat que els pagesos, amb contracte de rabassa, poguessin accedir a la compra de la terra que havien treballat de generacions en generacions.

L'Institut Agrícola de Sant

Josep Calvet al govern de Lluís Companys (1936-39).

Isidre, organització dels propietaris agraris catalans, capitanejats per la gent de la Lliga de Catalunya hi estava en contra. En primer lloc aquesta llei es va aprovar al Parlament de Catalunya el 12 d'abril 1934. Els dirigents de la Lliga, d'acord amb l'Institut Agrícola de Sant Isidre, van pressionar el Govern de Madrid perquè portés la llei al Tribunal de Garanties Constitucionals, amb la finalitat que fos declarada anticonstitucional. Com que en aquells moments el govern de la República era de dretes i anava d'acord amb els grans propietaris, ho van aconseguir i el 5 d'octubre de 1934 hi va haver la sentència declarant-la inconstitucional.

Arreu del país hi havia males tar a causa de la política de dretes del Govern. Es van posar en actiu una sèrie de lleis contra les anteriors reformes republicanes de 1931 a 1933. També es va desplegar una forta repressió contra a la pagesia. Hi va haver nombrosos desnonaments arreu del camp català. Molts pagesos especialment de Tarragona i Lleida van quedar sense terra. Aquestes circumstàncies van originar una contestació per part del moviment popular. Hi va haver una gran agitació tant al camp català com a la indústria. Es va formar l'Aliança Obrera i s'organitzaren diverses vagues contra del Govern de Madrid.

A Barcelona, el 5 d'octubre, van fer vaga els tramvies, els autobusos i el metro. Al migdia els treballadors de Correus i els de Ferrocarrils de Catalunya van secundar-la. Aquell mateix vespre s'organitzà una manifestació a la Plaça de la República amb pancartes que deien "Reclamem la República Catalana".

El 6 d'octubre, la premsa publicava les notes dels partits republicans espanyols a l'oposició, que trencaven les relacions amb el Govern de la República

del Lerroux. A tot Catalunya la vaga era general; els trens no circulaven. En algunes poblacions es va proclamar, des dels ajuntaments, la República Catalana i en altres la República Socialista.

Argentona va secundar la vaga com a la resta de poblacions de la comarca del Maresme. Tancaren les portes tots els establiments: botigues, cafès, fàbriques, etc. El dissabte a la nit, un nombre públic es concentrà davant de l'Ajuntament, per escoltar el discurs del president Lluís Companys que fou radiat per tot Catalunya.

El president Lluís Companys va dir: *"En aquesta hora solemne, en nom del poble i del Parlament, el govern que presideixo assumeix totes les facultats del poder de Catalunya, proclama l'Estat Català de la República Federal Espanyola i, en restablir i fortificar la relació amb els dirigents de la protesta general contra feixisme, els invita a establir a Catalunya el govern provisional de la República, que trobarà en el nostre poble català el més generós impuls de fraternitat en el comú anhel d'edificar una república federal lliure i magnífica"*.

Després d'aquesta proclama, fou hissada, al Palau de Governació, la bandera catalana amb

l'estrella solitària, símbol de la independència. Al cap de poc, Lluís Companys i els que formaven el Govern de la Generalitat, així com el Consistori de l'Ajuntament de Barcelona, foren detinguts i empresonats.

Per al poble català, a més de les circumstàncies de crisi econòmica i política, la Llei de Contractes de Conreu, fou el detonant que va provocar, primer, que el Govern de Madrid denegué al Parlament de Catalunya el dret de legislar sobre aquesta matèria, que el Tribunal Constitucional decidís la inconstitucionalitat de la Llei de Contractes de Conreu, i, finalment, la destitució i empresonament dels membres del Govern i de tots els ajuntaments governats per republicans. D'aquesta manera, la causa de l'autonomia de Catalunya va anar lligada, més que mai, al programa d'esquerres pel qual Josep Calvet continuarà lluitant.

Després dels Fets d'octubre, s'obriren uns nous horitzons, Josep Calvet intervé de manera activa en la formació del Front d'Esquerres de Catalunya a les eleccions de 1936. En aquestes eleccions ho farà, com sempre, representant la Unió de Rabassaires. Va tornar a ser diputat al Par-

Josep Calvet en el seu despatx de la Unió de Rabassaires

Josep Calvet a les Corts Republicanes (1933-36).

lament de la República després de la victòria del Front d'Esquerres, fins a l'esclat de la guerra civil. Lluís Companys el va nomenar conseller d'Agricultura del Govern de la Generalitat, càrrec que va exercir fins al final del període bèl·lic.

Durant la guerra va promulgar diverses lleis com el Decret de Col·lectivitzacions, el de la formació del Sindicat Únic i Obligatori i el de Repartiment de Terres. Fou un període molt intens que per la seva importància avui no ens hi estendrem. Com

la majoria de republicans, estava compromès amb la República i la Generalitat i, doncs, va haver de marxar a l'exili amb la seva família. Primer va anar a França i després es va establir a Bogotà, on va fer de pagès. Va continuar lluitant per formar un govern català en la clandestinitat, com el legítim Govern de la Generalitat Republicana a l'exili.

Josep Calvet va morir a Bogotà l'1 de novembre de 1950 on està enterrat. El 1950 a Argenton els franquistes, també havien enterrat La Redempció, La Unió

de Rabassaires i el Xargai. La Falange Española Tradicionalista i de la JONS, en va confiscar tots els locals socials i també la casa on ell havia viscut.

Consideracions

Josep Calvet a Argenton es distingí com a dirigent de la societat de pagesos La Redemptora, formà part dels grups d'esquerra en la lluita per a la democràcia, per això va combatre el caciquisme del seu poble des de dos vessants, com a pagès i com a vilatà. Arribà a ser el primer alcalde republicà el 1931. El 1932 esdevenia president de la Unió de Rabassaires de Catalunya, el 1933 era diputat a les Corts de la República i el 1936 fou conseller de la Generalitat de Catalunya.

La vida de Josep Calvet ha estat la d'una personalitat rellevant, no només a Argenton sinó en l'àmbit polític del nostre país. La lluita per la revolució democràtica i la de la pagesia al camp català foren els eixos més importants de la seva trajectòria. Paral·lelament es veié imbuït en la lluita per la legitimitat del Govern de Catalunya i per la unitat de les forces d'esquerra catalanes, ja que com tantes vegades, una i altra han anat pegades.

**FEU-VOS SOCI DEL
CENTRE D'ESTUDIS, ARA!
Empleneu aquesta butlleta
amb les vostres dades**

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____ C. Postal _____

Telèfon _____ Any de naixement _____

Marqueu la modalitat de soci que escolliu:

Normal: 24 € per any Quota reduïda d'estudiants i pensionistes: 15 € per any

Soci protector: 50 € per any Soci anunciant: 50 € per any

Domiciliació bancària pel cobrament de la quota:

Banc o caixa: _____ Codi compte corrent (C.C.C): _____

Data: _____ de _____ de _____

■■■ CENTRE Jaume
D'ESTUDIS Clavell
ARGENTONINS ■■■

Signatura: _____

(Lliureu aquesta butlleta a la seu de l'entitat o a qualsevol membre de la junta Coordinadora).